

Verksamhetsplan Skånes Kommuner

2021 - 2022

Nina Mårtensson, 2021-05-05

Innehåll

Om verksamhetsplanen	2
Förbundsdirektörens förord	3
Inledning	4
Skånes Kommuners uppdrag	4
Förbundets omtag	5
Nulägesanalys	6
Omvärld	6
Förbundets utmaningar	7
Verksamhetsområden	8
Hälsa, social välfärd och omsorg	8
Utbildning	10
Arbetsmarknad	11
Regional planering	12
Kommunal ekonomi	14
Upphandling	15
Fokus framåt	16

Om verksamhetsplanen

Skånes Kommuners verksamhetsplan är skapad utifrån de prioriterade resultat som styrelsen har pekat ut i det strategiska inriktningsdokumentet för 2021 – 2022 samt utifrån förbundets ekonomiska förutsättningar.

Områden som inte är *strategiskt* viktiga men som skapar värde för medlemmarna, de 33 skånska kommunerna, har även tagits med i verksamhetsplanen på uppmaning av politiken.

Verksamhetsplanens innehåll

Verksamhetsplanen innehåller en nulägesanalys av förbundet och en sammanställning av de aktiviteter som ska genomföras för att uppfylla de prioriterade resultaten och aktiviteter som skapar värde för de 33 medlemskommunerna.

Förbundsdirektörens förord

Förväntningar och utmaningar för ett nytt förbund

2020 präglades av omtaget där tidigare Kommunförbundet Skåne blev Skånes Kommuner. Ett nytt förbund med renodlat och förtydligt uppdrag samt tydligare ägarstyrning. Men jag får uppfattningen från våra medlemmar att omtaget kan ha gått för fort och att en ökad involvering hade varit önskvärd för att förändringen ska kunna bäras och levas av fler.

Vårt nya varumärke, dess innebörd och omfattning upplevs inte som tydligt paketerat och kommunicerat och vi möter starka känslor förknippade med det gamla Kommunförbundet Skåne. Detta försvårar arbetet med att förverkliga det nya förbundet. Vårt nya varumärke, Skånes Kommuner, fokuserar på medlemsnytta och tydlig ägarstyrning genom huvuduppdraget – att skapa värde för 33. Vi går från att förvalta avtal till att identifiera och tillvarata de kommunala perspektiven i strategiska samverkansforum som ska lyfta och utveckla Skåne.

Under omtaget var den politiska nivån i fokus. Till följd av detta kan vi idag se utmaningar i tjänstemannaorganisationen. Både hos våra medlemmar och i vår egen organisation. Omtaget och det nya förbundet bärs helt enkelt inte fullt ut av tjänstepersoner eftersom de inte har introducerats till det nya förbundet såsom de hade behövt.

Situationen kring covid-19 har precis som för många andra organisationer varit en utmaning det senaste året. Framför allt har det varit en försvårande faktor för att lansera det nya förbundet. Skånes Kommuner bygger på samverkan, relationsbyggande och tillitsskapande processer som leder mot en gemensam målbild. Detta är nästintill omöjligt att genomföra digitalt.

Ett nytt förbund kräver också förändringar inom den egna organisationen. På kansliet behöver vi förändra vårt arbetssätt och gå ifrån att vara beställare och utförare till att samskapa; vi är inget utan våra medlemmar. Med en komplex styrmodell krävs även stor förmåga av våra chefer att leda i process utifrån ett neutralt perspektiv. Det krävs starka ledare för att kunna tolka och behålla fokus på helheten och det som skapar värde för 33.

Våra kommande strategiska nätverk behöver faciliteras av ledare på kansliet som kan utmana deltagarna för att bäst kunna uppnå de strategiska inriktningarna. Detta är bara möjligt med en stark organisation som tillsammans bär och leder den förändring som det nya förbundet förväntas vara.

Vi har identifierat utmaningarna. Den strategiska inriktningen för 2021 – 2022 är satt. Nu behöver vi *tillsammans* arbeta för att förverkliga omtaget av vårt förbund.

Nina Mårtensson, förbundsdirektör

Inledning

Skånes Kommuner är en samlade kraft och enad röst i relation till region och stat. Vi ska genomföra aktiviteter som skapar värde för våra medlemmar, de 33 kommunerna i Skåne, och främja strategisk samverkan mellan dessa.

Förbundet ägs av de skånska kommunerna och ska underlätta kommunernas samarbete och fånga in det regionala perspektivet, leda samverkan och föra utvecklingen framåt. Vår framgång är beroende av alla medlemskommuners delaktighet och förbundets förmåga som medlemsorganisation att samla företrädare inom politik och förvaltning kring de gemensamma utmaningar som vi vill lösa tillsammans.

Skånes Kommuners uppdrag

En samlad röst i relation till region och stat

Skånes Kommuner ska hålla samman kommunerna i Skåne och vara en samlad röst i relation till region och stat, samt att tillsammans med Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne arbeta för ett sammanhållet Skåne.

Skapa värde för 33

Skånes Kommuner ska ha fokus på arbete där det skapar värde att vara 33 kommuner. Exempel på detta är förhandlingar av avtal, frågor där kommungränser kan utgöra ett hinder för medborgarna eller när det finns stordriftsfördelar (till exempel vid upphandlingar). Initiativen ska vara sanktionerade av kommunledningarna.

Främja samverkan

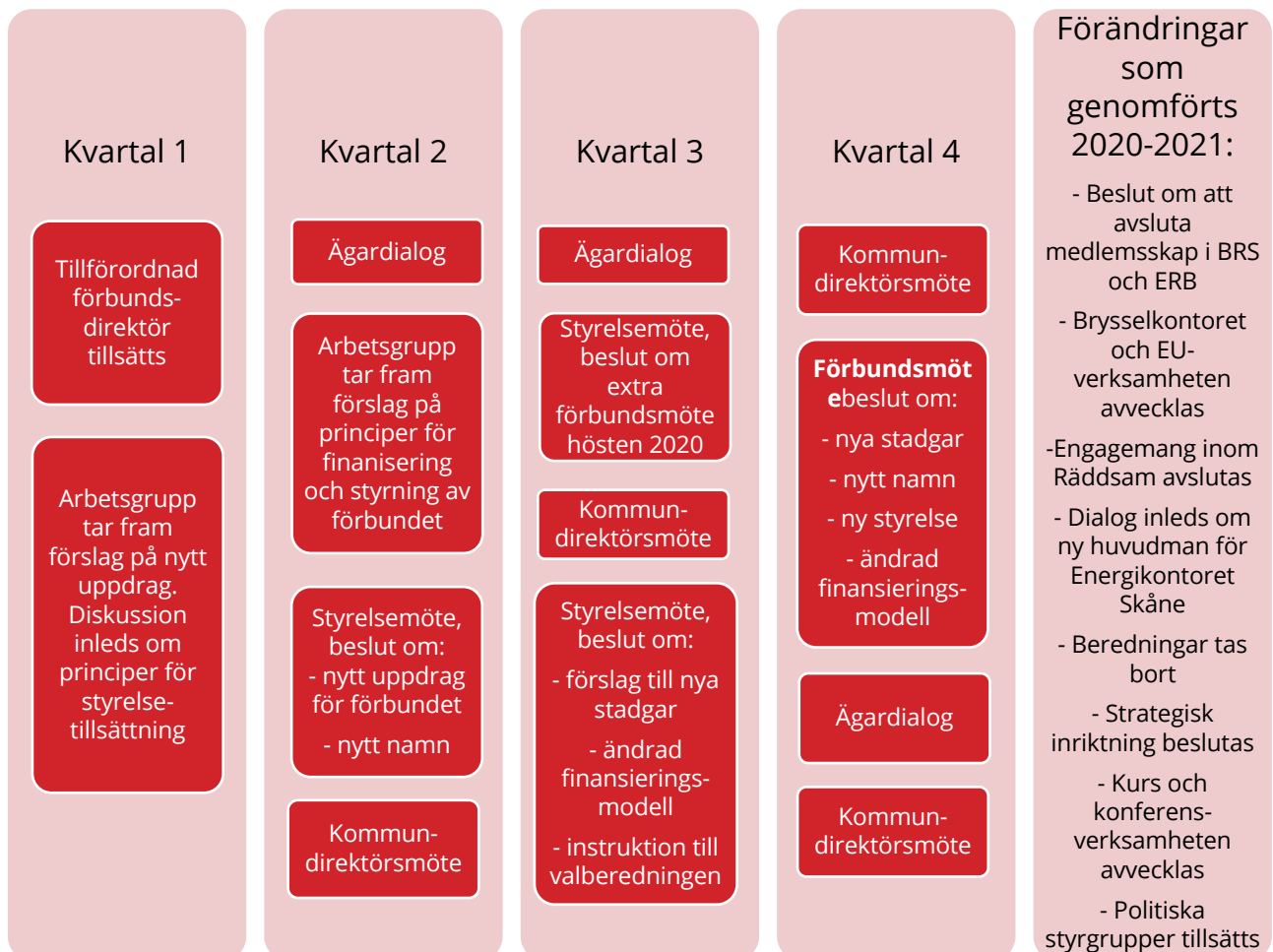
Skånes Kommuner ska främja samverkan mellan de skånska kommunerna genom strategiska nätverk som har tydliga uppdrag från kommunledningarna. Nätverken kan vara av mer permanent karaktär men även tillfälliga för att lösa en specifik uppgift.

Förbundets omtag

2019

2020

Nulägesanalys

Omvärld

Under de senaste 100 åren har sättet som samhällen organiseras förändrats. Teknisk utveckling har öppnat upp för nästintill oändliga möjligheter. Den snabba utvecklingen har öppnat upp för ett ändrat maktförhållande mellan staten och dess invånare samt civilsamhälle och näringsliv. Relationerna dess emellan utmanas och förskjuts under tiden som utvecklingen pågår.

Idag kan vi se en större delaktighet och ett annat ledarskap på många nivåer i samhället. Men har förändringen lett till en bättre "leverans" från offentlig sektor? Eller är det många utmaningar som finns kvar innan det offentliga kan leverera fullt ut med stöd av samtidens ständiga utveckling?

I den komplexa verklighet som offentlig sektor befinner sig i finns ofta spänningar och konflikter. Störningar kan skapa missförstånd och klander, brist på tillit, brist på lyssnande, dubbelarbete, ökade kostnader, minskade resurser och rädsla. I denna komplexitet finns också Skånes Kommuner och dess medlemmar. Vi behöver förstå och agera med hänsyn till kommunernas komplexa verklighet men också hitta platsen där vi kan vara den drivande kraften framåt för våra medlemmar.

Skånes utmaningar

Det är attraktivt att både bo, besöka och verka i Skåne. Antalet inflyttningar till Skåne från andra delar av Sverige ökar och majoriteten av de skånska kommunerna ser en befolkningsökning med en koncentration kring Skånes västra delar. Skåne får allt fler äldre och yngre invånare men har ändå en fördelaktig åldersstruktur. I stor utsträckning beror det på att utrikesfödda skåningar har en skild åldersstruktur jämfört med svenskfödda. Enligt Region Skånes befolkningsprognos förväntas antalet skåningar vara omkring 1,5 miljoner år 2029.

Tillväxten av nya arbetstillfällen har varit väldigt hög i Skåne de senaste åren. Skåne har dock fortsatt den lägsta sysselsättningsgraden i landet och relativt riket har regionen en hög arbetslöshet. Korttidsarbetslösheten sköt i höjden i samband med corona-pandemins första utbrott våren 2020, men vände nedåt vid slutet på året. Det går också att uttröna en trend där andelen långtidsarbetslösa i Skåne har ökat de senaste åren.

Utbildningsnivån i Skåne är hög. Skåne ligger på tredjeplats i landet med avseende på andelen invånare med eftergymnasial utbildning. Trots detta kommer för få in på gymnasiet i regionen. Även skillnaden mellan kommunerna i Skåne är stor, både vad gäller gymnasiebehörighet och utbildningsnivå. Det finns även tydliga könsskillnader i utbildningsnivån i Skåne där kvinnor i alla åldersgrupper har högre utbildningsnivå än män.

2020 har på grund av covid-19 varit ett exceptionellt år där få invånare eller företag har undgått pandemins framfart. Skåne har upplevt en lägre invandring, en högre andel arbetslösa och en minskad turism till följd av pandemin. Men Skånes utveckling går ur många aspekter framåt även om utvecklingen hämmats av pandemin.

Förbundets utmaningar

- "Bilden av Skånes Kommuner" – förtydliga varumärket, dess innehåll och innebörd för att skapa en gemensam bild av förbundet hos både medlemmar och kansli.
- Förankra det nya förbundet, såväl internt som externt.
- Tydliggöra styrmodell för en effektiv och hållbar styrning och ledning med tydligt ägarfokus.
- Resultat av förändring tar tid.

Verksamhetsområden

Hälsa, social välfärd och omsorg

Prioriterade resultat

- Skånes Kommuner har säkrat kommunernas röst gentemot Region Skåne och skapat en tydligare ansvarsfördelning.
- Inom ramen för Vårdsamverkan Skåne har nya arbetssätt som förbättrat kvaliteten för den enskilde genom mer personcentrerad vård och en mer effektiv resursanvändning utvecklats.
- En fortsatt utveckling av digitalisering inom området hälsa för att möta behovet av informationsöverföring och ökat utbud av digitala lösningar.

Planerade aktiviteter

- Utgöra en enad röst och en samlad kraft för medlemskommunerna.
- Arbeta för att uppnå överenskommelser och gemensam utveckling inom hälso- och sjukvård tillsammans med Region Skåne.

Vårdsamverkan

- Fortsätta utveckla samverkan för att möjliggöra effektivisering av de områden där vi har ett gemensamt uppdrag mellan de skånska kommunerna och Region Skåne. Genom samverkan utvecklas nya arbetssätt som förbättrar kvaliteten för den enskilde genom mer personcentrerad vård och en mer effektiv resursanvändning.

Regional samverkans- och stödstruktur för kunskapsutveckling inom socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (RSS)

- Utgöra en regional samverkans- och stödstruktur (RSS) och verka på länsnivå i nära samarbete med SKR och relevanta myndigheter.
- Stödja kommunerna i kunskapsutveckling och kunskapsstyrning.
- Representera de skånska kommunerna i nationella RSS-nätverket för kunskapsspridning till kommunerna.
- Samordna och fördela gemensamma statsbidrag som tilldelas kommunerna via RSS.

Digitalisering område hälsa

- Utveckla digitalisering inom området hälsa i samverkan med Region Skåne samt systemutveckling och systemförvaltning av de skånska kommunernas gemensamma system.

Barn och unga

- Utgöra en länk mellan nationell och lokal nivå samt sprida information och kunskap från de nationella aktörerna till de skånska kommunerna med fokus på barn och unga.
- Representera de skånska kommunerna i regionala sammanhang och samverkansformer med fokus på barn och unga.
- Stötta de skånska kommunernas verksamhet inom socialtjänst i deras utgångspunkt i barnkonventionen för att bidra till fortsatt hög kvalitet och utveckling.

Missbruk och beroende

- Samordna och tydliggöra de skånska kommunernas och Region Skånes ansvarsfördelning i sina uppdrag som huvudmän inom missbruk och beroende för att uppnå jämlik, effektiv vård och behandling av god kvalitet.
- Vara en länk mellan lokal och nationell nivå för att bevaka området missbruk och beroende samt sprida information till de skånska kommunerna.

Psykisk hälsa

- Utgöra den samordnande parten för de skånska kommunerna avseende fördelning av statsbidrag för de gemensamma utvecklingsområden och insatser som görs mellan kommuner och region för ökad psykisk hälsa.

Kompetensförsörjning till vård och omsorgsområdet

- Ta fram underlag gällande kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsbehov genom regional kartläggning i samverkan med kommunernas vård och omsorg för att öka intresset av att arbeta inom vård och omsorg.
- Utgöra en plattform inom kompetensförsörjningsområdet genom Vård och omsorgscollege som har ett nära samarbete med flera aktörer kopplat till arbetsmarknaden.

Hjälpmedelssamordning i samverkan med hjälpmedelsupphandling

- Utgöra kommunernas samordning inom hjälpmedel och rehabilitering samt utföra upphandling inom hjälpmedelsområdet för att öka möjligheten till ett effektivt nyttjande av tillgängliga resurser.
- Kvalitetssäkra ramavtal och kostnadseffektivisera hjälpmedelsupphandlingen.

Utbildning

Prioriterade resultat

- Det finns ett gymnasieavtal som alla kommuner ställer sig bakom.
- En fördjupad och vidareutvecklad samverkan i gymnasiefrågor för ökad kapacitet, effektivitet och kvalitet är på plats.
- Kommunernas röst i relation till lärosätena har stärkts när det gäller kompetensförsörjning och samarbete inom utveckling och praktisk forskning inom det pedagogiska området.

Planerade aktiviteter

- Skapa förutsättningar för framtidens utbildningssektor genom samverkan, erfarenhetsutbyte och gemensamt lärande med fokus på arbetsformer där högkvalitativ kompetensförsörjning och en utbildning baserad på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet sker.

Samverkan inom alla skolformer

- Arbeta vidare med gymnasieavtalet tillsammans med kommunerna för att samtliga parter ska ställa sig bakom det.
- Verka för en fördjupad och vidareutvecklad samverkan i gymnasiefrågor för ökad kapacitet, effektivitet och kvalitet.
- Ta fram ett nytt avtal för grundskola och förskola samt separata avtal för särskola och introduktionsprogram.

Utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, FoU Skola

- Utveckla den regionala samverkan för att stärka kommunernas arbete med utbildning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
- Stärka kommunernas röst i relation till lärosätena när det gäller samarbete inom utveckling och praktisk forskning inom det pedagogiska området.

Kompetensförsörjning inom utbildningssektorn

- Arbeta för ökad kvalitet och antal platser för Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) kring det praktiska arbetet för professionerna.
- I samverkan med övriga aktörer arbeta för flera olika vägar till läraryrket.
- Verka för att lärarutbildningens innehåll och utformning är i linje med kommuners behov samt håller hög kvalitet.

Arbetsmarknad

Prioriterade resultat

- Tydlighet kring rollfördelningen mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna som utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser.
- Utökad samverkan med Region Skåne och de skånska lärosätena för att öka kompetensförsörjningen till de kommunala verksamheterna samt arbetsmarknaden i övrigt.
- Det finns en utökad samverkan inom vuxenutbildningsområdet, inklusive yrkes-sfi, mellan kommunerna respektive de fyra hörnen med fokus på marknadsföring, utbud, antagning och kvalitet.

Planerade aktiviteter

Utveckla samverkan inom arbetsmarknadsområdet

- Skapa arenor för samverkan och dialog mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna för att tydliggöra rollfördelningen mellan kommunerna som utförare av arbetsmarknadspolitiska insatser och Arbetsförmedlingen.
- Verka för en ökad samverkan mellan kommunerna, Region Skåne och de skånska lärosätena för att kompetensförsörjningen till de kommunala verksamheterna samt arbetsmarknaden i stort ska öka.
- Tillsammans med Region Skåne och skånska lärosäten ta fram analysunderlag för arbetsmarknadsstrukturer på regional och delregional nivå.
- Arbeta för att stärka kommunernas röst och behov på gemensamma arenor med Region Skåne, lärosäten och Arbetsförmedlingen som till exempel Kompetenssamverkan Skåne (KoSS).
- Öka samverkan inom vuxenutbildningsområdet och yrkes-sfi mellan kommunerna respektive de fyra hörnen med fokus på marknadsföring, utbud, antagning och kvalitet.
- Säkerställa att det finns arenor för att diskutera samverkan inom vuxenutbildning på regional och delregional nivå.

Regional planering

Prioriterade resultat

- De skånska kommunernas intressen och behov har tillgodosetts i det regionala planeringsarbetet.
- Har genomfört ett framgångsrikt påverkansarbete vilket har gett mer investeringsmedel till Skåne.
- Skånes Kommuner har ökat engagemanget i Greater Copenhagen och skapat nytta av arbetet.

Planerade aktiviteter

- Utveckla förbundets roll inom regional planering under 2021 – 2022.
- Bevaka det kommunala perspektivet inom ramen för de EU-programstrukturer som förbundet utser ledamöter till, bland annat Strukturfondspartnerskapet i Skåne-Blekinge och bevaka kommunernas intressen i Euroregion Baltic (ERB) samt Business Region Skåne (BRS), (förbundets engagemang inom ERB och BRS upphör 2021).

Planering, infrastruktur och kollektivtrafik

- Arbeta för ett ökat inflytande för de skånska kommunerna i den regionala utvecklingen.
- Bevaka frågor i gränslandet mellan internationellt, nationellt, regionalt och kommunalt ansvarsområde inom planering, infrastruktur och kollektivtrafik för att möjliggöra påverkan av regelverk och mer investeringsmedel till Skåne.

Greater Copenhagen

- Koordinera och utveckla förbundets arbete inom Greater Copenhagen committée.

Miljösamverkan Skåne

Miljösamverkan Skåne är en samverkan mellan Skånes Kommuner, Länsstyrelsen Skåne, Arbets- och miljömedicin Syd och miljöförvaltningarna/miljöförbunden i Skåne.

- Driva det gemensamma arbetet med utveckling av effektivare tillsyn kopplat till miljöbalken och livsmedelslagstiftningen .
- Driva arbetsgrupper som i form av tematiska projekt eller utbildningar arbetar för samsyn mellan miljö- och hälsoskyddsinspektörer i kommunerna.
- Samordna inrapportering av nyckeltal för Skånes miljöförvaltningar genom IT-verktyget Miljöbarometern.

Klimatsamverkan Skåne

Skånes Kommuner är tillsammans med Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne part i Klimatsamverkan Skåne som arbetar gemensamt med klimatfrågor i Skåne.

- Följa och bjuda in relevanta aktörer till dialog och samverkan inom områdena *effektiva och fossilfria transporter, klimatanpassning samt forskning, innovation och näringslivsutveckling*.
- Följa upp genomförandet av Skånes klimat- och energistrategi.

Energikontoret Skåne

Skånes Kommuner är huvudman för Energikontoret Skåne som är en skånsk energiaktör som arbetar för energieffektivisering och en ökad andel förnybar energi.

- Driva ett antal projekt med fokus på energieffektivisering och förnybar energi för kommuner och företag i Skåne.
- Vara regional utvecklingsledare (RUL) och samordna energi- och klimatrådgivarna i samtliga kommuner i Skåne.
- Arrangera den årliga konferensen Skånes Energiting.

Kommunal ekonomi

Prioriterade resultat

- De skånska kommunerna är förberedda på kommande förändringar inom kommunal ekonomi.
- De ekonomiska delarna av Hälso- och sjukvårdsavtalet är accepterade av såväl kommunerna som Region Skåne.
- Arbetet och forskningen som bedrivs inom KEFU är relevant för de skånska kommunerna.

Planerade aktiviteter

Samhällsutveckling och välfärdsuppdraget

- Analysera hur samhällsutvecklingen på nationell och regionnivå påverkar kommunernas ekonomiska förutsättningar på kort och lång sikt.

Följa upp och bevaka de ekonomiska aspekterna av Hälso- och sjukvårdsavtalet.

- Arbeta proaktivt och i dialog med Region Skåne kring Hälso- och sjukvårdsavtalets ekonomiska delar.

Rådet för Kommunalekonomisk Forskning och Utbildning (KEFU)

- Följa upp och föra dialog med KEFU:s styrelse för att säkerställa att arbetet och forskningen som bedrivs inom KEFU är relevant för de skånska kommunerna.

Upphandling

Prioriterade resultat

- Bidra till kostnadseffektivisering och säkerställning av kvalitet för de skånska kommunerna inom upphandlade hem för vård och boende (HVB), öppenvård, Vård och omsorgsboende för äldre (VO), psykiatri, verksamheter inom LSS samt handledning.
- Avtal inom samtliga hjälpmedelsgrupper ska vara klara under 2021.
- Förvaltning och uppföljning av pågående avtal ska ha utförts enligt överenskommelse och respektive leverantör ska ha uppfyllt sin del av avtalet utan avvikelser.
- Om behov finns hos de skånska kommunerna ska nya upphandlingar genomföras.

Planerade aktiviteter

Upphandlingar inom vård och omsorg, psykiatri, LSS/individ samt familjeomsorg/handledning

- Upphandla hem för vård och boende (HVB), öppenvård, Vård och omsorgsboende för äldre (VO), psykiatri, verksamheter inom LSS samt handledning.

Upphandling inom hjälpmedel

- Arbeta för att alla avtal inom hjälpmedelsupphandlingen ska vara klara under året för samtliga upphandlade hjälpmedelsgrupper.

Avtalsförvaltning, avtalsuppföljning och kvalitetsuppföljning

- Utföra kontinuerlig avtalsförvaltning, avtalsuppföljning och kvalitetsuppföljningar av pågående ramavtal.

Nya upphandlingsområden

- Löpande identifiera nya upphandlingsområden.

Fokus framåt

Skånes Kommuner har genomgått den första delen i en stor förändring. Formen för styrning och grunden för vad vår verksamhet ska innehålla är nu på plats. Nu återstår ett lika stort arbete med att tydliggöra innebörd, sammanhang och värdegrund, såväl internt som externt. Vårt mångfacetterade uppdrag kräver olika sorters kompetens och arbetssätt för att ge mervärde för våra medlemmar.

Den nya strategiska inriktningen kommer kräva att vi definierar vår roll som:

- Påverkansaktör, på vilket sätt ska kansliet vara en påverkansaktör för att ge mesta möjliga mervärde för kommunerna?
- Strategisk partner, hur kan kansliet underlätta kommunernas samarbete genom att fånga in det regionala perspektivet på kommunala frågor?
- Kommunal samverkansaktör, inom vilka områden ska kansliet ha en roll för att samverkan ska få bäst effekt?

Organisationsanpassning

Sättet kommuner och offentlig förvaltning styrs och organiseras på har förändrats. Styr- och ledarskapsidéer har lånats in från företagsvärlden samtidigt som den offentliga värfärdsproduktionen har öppnats upp för ökad delaktighet och inflytande. Samskapande mellan offentlig sektor, näringsliv, invånare och ideburen sektor skapar en mer inkluderande planering och produktion av offentliga tjänster.

Det blir viktigt för medarbetare hos Skånes Kommuner att kunna förhålla sig till, och utvecklas i samma riktning som, denna förändring i hur samhället bör organiseras och ordnas. Avgörande kompetenser är att kunna jobba i gränssnittet och att koordinera och processleda på strategisk nivå. Att vara generalister med en specialitet som samtidigt har förståelse för andra experter. Erfarna processledare som kan navigera i de organisatoriska mellanrummen.

Kansliet behöver skapa en helhetssyn på uppdraget med utgångspunkt i de strategiska inriktningarna och med kommunledningarna i fokus. En förändring av arbetssätt till teambaserat där helheten är utgångspunkten för att säkra att alla perspektiv kommer med.

Interna processer ska struktureras och kvalitetssäkras för att säkerställa helhetstänk och effektivitet. En sammanhållande stab kan säkra helhetsperspektivet inom sina olika ansvarsområden men även utreda och utveckla arbetet med och inom de strategiska nätverken.

Verksamhetsplanen sträcker sig över 2021 - 2022 med ambitionen att under året förändra och justera innehållet, utifrån ett besparingsperspektiv men framför allt utifrån relevans för medlemmarna.